

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΟΕΙΔΟΠΑΘΩΝ
(Π.Ε.Α.)**

HELLENIC RETINA SOCIETY

**Ηλικιακή Εκφύλιση Ωχράς Κηλίδας,
Ενημέρωση για Πάσχοντες & Γενικό Πληθυσμό
Ανατύπωση**

9

Αθήνα, 2024

Εκτύπωση με την ευγενική χορηγία
της ROCHE HELLAS A.E.”

Ηλικιακή εκφύλιση της ωχράς κηλίδας: Ορισμοί

Τι είναι η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας (ΗΕΩ) είναι μια πάθηση, η οποία εμφανίζεται μετά την ηλικία των 50 χρόνων και η οποία προοδευτικά καταστρέφει την οξεία, κεντρική όραση. Η κεντρική όραση είναι απαραίτητη για να βλέπει κανείς καθαρά τα αντικείμενα και είναι βασική για καθημερινές δραστηριότητες, όπως είναι το διάβασμα και η οδήγηση.

Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας επηρεάζει την ωχρά κηλίδα, το κομμάτι του οφθαλμού που μας επιτρέπει να διακρίνουμε τις λεπτομέρειες, τα χρώματα αλλά και τα πρόσωπα. Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας δεν προκαλεί πόνο και δεν επηρεάζει την περιφερική όραση που είναι υπεύθυνη για την κίνησή μας στο χώρο.

Σε μερικές περιπτώσεις, η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας εξελίσσεται τόσο αργά που οι ασθενείς παρατηρούν μικρές και σταδιακές αλλαγές στην όρασή τους. Σε άλλες περιπτώσεις, η πάθηση εξελίσσεται πολύ πιο γρήγορα και μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια της κεντρικής όρασης και στα δυο μάτια. Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας είναι η συχνότερη αιτία απώλειας της όρασης σε άτομα μεγαλύτερα των 60 ετών, στο δυτικό κόσμο.

Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας εμφανίζεται σε δυο μορφές: την υγρή και την ξηρή.

Που βρίσκεται η ωχρά κηλίδα;

Η ωχρά κηλίδα βρίσκεται στο κέντρο του αμφιβληστροειδούς

χιτώνα, ο οποίος είναι ένας φωτοευαίσθητος ιστός στο οπίσθιο τμήμα του οφθαλμού. Ο αμφιβληστροειδής μετατρέπει φωτεινά ερεθίσματα και εικόνες σε ηλεκτρικά σήματα. Στην συνέχεια, στέλνει αυτά τα σήματα μέσω νευρικών οδών στον εγκέφαλο όπου γίνεται η αναγνώριση της εικόνας. Οι διαδικασίες αυτές είναι εξαιρετικά περίπλοκες.

Τι είναι η υγρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

Η υγρή μορφή της Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας εμφανίζεται όταν ανώμαλα παθολογικά αγγεία αρχίζουν να σχηματίζονται κάτω από την ωχρά. Αυτά τα παθολογικά νέα αγγεία είναι πολύ εύθραυστα ενώ πολύ συχνά εμφανίζουν διαρροή αίματος και υγρού. Η συλλογή αίματος και υγρού διαταράσσει την ανατομία των κυττάρων της ωχράς κηλίδας και αυτό έχει ως συνέπεια αλλαγές στην όραση. Η νέα βλάβη στην ωχρά μπορεί να συμβεί σε μικρό χρονικό διάστημα.

Στην υγρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας, η πτώση της κεντρικής όρασης εμφανίζεται πολύ γρήγορα. Η υγρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας ορίζεται ως προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας.

Ένα πρώιμο σύμπτωμα της υγρής Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας είναι ότι οι ευθείες γραμμές εμφανίζονται κυματιστές. Αν προσέξετε τέτοιες αλλαγές στην όρασή σας πρέπει να επικοινωνήσετε με τον οφθαλμίατρό σας αμέσως. Χρειάζεστε επείγοντως μια ολοκληρωμένη εξέταση, η οποία να περιλαμβάνει και εξέταση του βυθού μετά από διαστολή της κόρης (μυδρίαση και βυθοσκόπηση).

Τι είναι η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

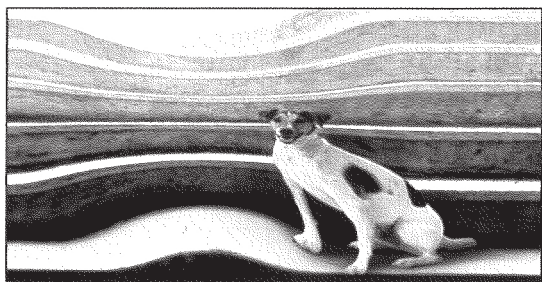
Η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας οδηγεί στην σταδιακή καταστροφή των κυττάρων της, οπότε η όραση μειώνεται προοδευτικά. Καθώς η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας χειροτερεύει είναι δυνατόν να παρατηρήσετε είτε αλλαγή των ευθείων γραμμών σε τεθλασμένες είτε θολό σημείο στο κέντρο της όρασής σας. Με την πάροδο του χρόνου, η λειτουργία της ωχράς κηλίδας επιδεινώνεται και η κεντρική όραση μπορεί να χαθεί στα προσβεβλημένα μάτια.

Το πιο κοινό σύμπτωμα της ξηρής Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας είναι η ελαφρώς θολωμένη όραση. Είναι πιθανόν να έχετε δυσκολία να αναγνωρίσετε πρόσωπα. Μπορεί επίσης να χρειάζεστε περισσότερο φως για να διαβάσετε ή για να εκτελέσετε άλλες δραστηριότητες. Η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας κατά κανόνα επηρεάζει και τα δυο μάτια, αλλά η απώλεια της όρασης μπορεί να προηγηθεί στο ένα μάτι.

Ένα από τα πιο κοινά πρώιμα στοιχεία της ξηρής Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας είναι τα ντρούζεν (drusen), εναποθέσεις μεταβολικών προϊόντων του αμφιβληστροειδούς.

Τι είναι τα ντρούζεν;

Τα Drusen από μόνα τους δεν προκαλούν μεγάλη απώλεια της όρασης. Αλλά Επιδείνωση στον αριθμό ή το μέγεθος των drusen αυξάνει τον κίνδυνο να αναπτυχθεί υγρή ή προχωρημένη ξηρή ΗΕΩ και σοβαρή απώλεια της όρασης.

Η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας έχει τρία στάδια, που μπορούν να παρουσιαστούν είτε στο ένα είτε και στα δυο μάτια:

1. Πρώιμη ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας. Άτομα με αυτή την μορφή παρουσιάζουν είτε πολλά μικρά ντρούζεν, είτε λίγα ενδιάμεσα drusen. Σε αυτό το στάδιο δεν υπάρχουν συμπτώματα, ούτε απώλεια της όρασης.

2. Ενδιάμεση ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας. Άτομα με αυτή την μορφή παρουσιάζουν είτε πολλά ενδιάμεσα drusen είτε ένα ή περισσότερα μεγάλα drusen. Μερικοί άνθρωποι παρατηρούν ένα θαμπό σημείο στο κέντρο της όρασής τους. Πιθανόν να χρειάζονται περισσότερο φως για το διάβασμα ή άλλες δραστηριότητες.

3. Προχωρημένη ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας. Εκτός από τα drusen, άτομα με αυτή την μορφή έχουν βλάβες στα φωτοευαίσθητα κύτταρα και τους υποστηρικτικούς ιστούς στην περιοχή του κεντρικού αμφιβληστροειδούς. Αυτές οι βλάβες προκαλούν ένα σκοτεινό σημείο στο κέντρο της όρασης. Με την πάροδο του χρόνου αυτό το σημείο μπορεί να γίνει πιο εκτεταμένο και να οδηγήσει σε πιο θολή όραση. Μπορεί να έχετε δυσκολία στο να αναγνωρίζετε πρόσωπα, εκτός και αν έλθουν πολύ κοντά σας.

Αν έχετε απώλεια της όρασης από ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας στο ένα μόνο μάτι, μπορεί να μην παρατηρήσετε αλλαγές στη συνολική σας όραση. Με το άλλο μάτι να βλέπει καθαρά, μπορείτε ακόμη να οδηγείτε, να διαβάζετε και να διακρίνετε μικρές λεπτομέρειες. Μπορεί να αντιληφθείτε τις αλλαγές μόνον όταν η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας προσβάλλει και τα δυο σας μάτια. Σε κάθε περίπτωση, οποιαδήποτε αλλαγή στην όρασή σας θα πρέπει να σας οδηγήσει στον οφθαλμίατρό σας για μια ολοκληρωμένη οφθαλμολογική εξέτα-

ση, που να συμπεριλαμβάνει βυθοσκόπηση.

Ενενήντα τοις εκατό των ασθενών με Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας έχουν την ξηρή μορφή.

Συχνές ερωτήσεις σχετικά με την υγρή και την ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας

Ποια είναι η πιο συνηθισμένη μορφή, η ξηρή ή η υγρή;

Η ξηρή μορφή είναι πολύ πιο συχνή. Αν εξετάσουμε την ενδιάμεση και την προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας συνολικά, περισσότερο από το 85% των ασθενών θα έχει ξηρή μορφή. Παρ' όλα αυτά αν εξετάσουμε μόνο την προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας, περίπου τα δυο τρίτα των ασθενών θα έχουν την υγρή μορφή. Επειδή η σημαντική απώλεια της όρασης παρουσιάζεται στα άτομα που έχουν προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας, είναι φανερό ότι η υγρή μορφή ευθύνεται για απώλεια όρασης πολύ περισσότερο από την ξηρή μορφή.

Μπορεί η ξηρή μορφή να μετατραπεί σε υγρή;

Ναι. Όλα τα άτομα με υγρή μορφή είχαν ξηρή αρχικά. Ωστόσο και η ξηρή μορφή είναι δυνατόν να προχωρήσει και να προκαλέσει απώλεια όρασης. Κανείς δεν μπορεί να πει με ακρίβεια, αν και τότε η ξηρή μορφή θα μετατραπεί σε υγρή.

Η ξηρή μορφή έχει πρώιμα και ενδιάμεσα στάδια. Έχει τέτοια στάδια και η υγρή μορφή;

Όχι. Η υγρή μορφή είναι εξ ορισμού προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας.

Μπορεί η προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας

να είναι είτε ξηρή είτε υγρή;

Ναι. Τόσο η υγρή μορφή όσο και η προχωρημένη ξηρή μορφή θεωρούνται μορφές προχωρημένης Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας. Απώλεια όρασης μπορεί να προκύψει και στις δυο αυτές μορφές.

Άτομα που παρουσιάζουν προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας στο ένα μάτι, διατρέχουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο να εμφανίσουν προχωρημένη Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας και στο άλλο μάτι.

Αίτια και παράγοντες κινδύνου

Ποιος είναι σε κίνδυνο για Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

Ο μεγαλύτερος παράγοντας κινδύνου είναι η προχωρημένη ηλικία. Παρ' ότι η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας μπορεί να εμφανιστεί ακόμη και στη μέση ηλικία, πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι άτομα πάνω από τα 60, διατρέχουν σαφώς υψηλότερο κίνδυνο σε σχέση με τις άλλες ηλικιακές ομάδες. Για παράδειγμα, μια μεγάλη μελέτη βρήκε ότι ο κίνδυνος εμφάνισης Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας στη μέση ηλικία είναι 2%, ενώ πάνω από την ηλικία των 75 ετών αυτός ο κίνδυνος γίνεται 30%.

Άλλοι παράγοντες κινδύνου είναι:

- Κάπνισμα. Αυξάνει τον κίνδυνο για Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας.
- Παχυσαρκία. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι πιθανό να αυξάνει τον κίνδυνο μετάβασης από τα πρώιμα στάδια στα προχωρημένα.
- Φυλή. Οι λευκοί παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες για απώλεια όρασης σε σχέση με τους μαύρους.

- Οικογενειακό ιστορικό. Όσοι έχουν συγγενείς πρώτου βαθμού με Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο.
- Φύλο. Οι γυναίκες φαίνεται να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο.

Μπορεί ο τρόπος ζωής μου να κάνει μια διαφορά;

Ο τρόπος ζωής σας μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο ανάπτυξης Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας.

- Τρώτε υγιεινά με πολλά πράσινα λαχανικά και ψάρια.
- Μην καπνίζετε.
- Διατηρήστε φυσιολογική αρτηριακή πίεση.
- Διατηρήστε φυσιολογικό βάρος.
- Ασκηθείτε.

Συμπτώματα και διάγνωση

Ποια είναι τα συμπτώματα;

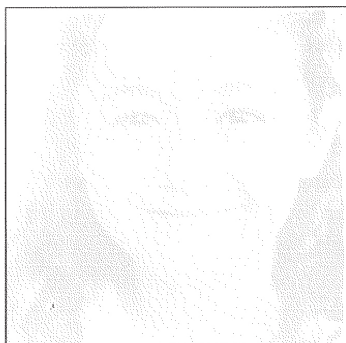
Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας (τόσο η ξηρή όσο και η υγρή μορφή) δεν προκαλεί πόνο.

Ξηρή μορφή: Το πιο συνηθισμένο πρώιμο σύμπτωμα είναι η θαμπή όραση. Καθώς λιγότερα κύτταρα στην ωχρά λειτουργούν σωστά, οι ασθενείς διακρίνουν λιγότερο καθαρά λεπτομέρειες μπροστά τους όπως είναι πρόσωπα ή λέξεις σε ένα βιβλίο. Συχνά, αυτή η θαμπή όραση δείχνει να βελτιώνεται όταν χρησιμοποιηθεί έντονο φως. Αν η καταστροφή των κυττάρων της ωχράς επεκταθεί, οι ασθενείς παρατηρούν ένα μαύρο σημείο στο κέντρο της όρασής τους, το οποίο με την πάροδο του χρόνου επεκτείνεται.

Υγρή μορφή: Το κλασικό πρώιμο σύμπτωμα είναι το να βλέπει

κανείς τις ευθείες γραμμές κυματιστές. Αυτό είναι αποτέλεσμα της συσσώρευσης υγρού, το οποίο προέρχεται από τη διαρροή των παθολογικών νέων αγγείων.

Πως γίνεται η διάγνωση της Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας;

Ο οφθαλμίατρός σας μπορεί να υποπτευθεί την Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας αν είστε πάνω από 60 ετών και παρουσιάζετε πρόσφατες αλλαγές στην κεντρική σας όραση. Για να δει τα σημεία της πάθησης είναι απαραίτητο να διαστείλει (μυδριάσει) τις κόρες των ματιών σας με σταγόνες. Αυτό επιτρέπει την εξέταση της ωχράς κηλίδας με λεπτομέρεια.

Η Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας διαγιγνώσκεται κατά τη διάρκεια μιας ολοκληρωμένης οφθαλμολογικής εξέτασης που περιλαμβάνει:

A. Μέτρηση οπτικής οξύτητας: Πόσο καλά βλέπετε τους αριθμούς που προβάλλονται σε έναν πίνακα.

B. Βυθοσκόπηση: Οι κόρες των ματιών σας μεγαλώνουν με χρήση σταγόνων και ο οφθαλμίατρος χρησιμοποιεί έναν ειδικό μεγεθυντικό φακό για να εξετάσει λεπτομέρειες στην ωχρά κηλίδα, το οπτικό νεύρο και τον αμφιβληστροειδή γενικότερα. Μετά την εξέταση και μέχρι να περάσει η επίδραση των σταγόνων, η κοντινή όρασή σας μπορεί να παραμείνει θαμπή για λίγες ώρες.

C. Τονομέτρηση: Η μέτρηση της πίεσης των ματιών σας γίνεται με ένα ειδικό εργαλείο.

Επιπρόσθετα, ο οφθαλμίατρός σας μπορεί να ζητήσει περαιτέρω εξετάσεις για να εκτιμήσει καλύτερα την κατάσταση των ματιών σας. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης μπορεί να σας ζητήσει να κοιτάξετε τον πίνακα Amsler. Είναι ένα καρτελάκι με μικρά τετράγωνα που θυμίζει σκακιέρα. Το κάθε μάτι εξετάζεται ξεχωριστά και θα σας ζητηθεί να προσέξετε αν παρατηρείτε τις ευθείες γραμμές να γίνονται κυματιστές ή αν κάποιες γραμμές και κάποια τετραγώνια λείπουν από το δίκτυο. Αυτά είναι σημεία Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας.

Μια άλλη εξέταση που ζητιέται συχνά σε ασθενείς με Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας είναι η φλουοροαγγειογραφία ή η OCT αγγειογραφία. Στην φλουοραγγειογραφία, γίνεται ένεση μιας ειδικής χρωστικής στο χέρι και στη συνέχεια φωτογραφίζεται η κυκλοφορία στο βυθό του ματιού. Έτσι μπορεί ο οφθαλμίατρος να δει τα αγγεία που διαρρέουν. Άλλες εξετάσεις που μπορεί να ζητηθούν είναι η αγγειογραφία με ινδοκυανίνη (μια διαφορετική χρωστική από αυτήν που χρησιμοποιείται στη φλουοραγγειογραφία), και η τομογραφία οπτικής συνοχής, μια εξέταση που είναι γνωστή και ως OCT από τα αρχικά των αγγλικών λέξεων Optical Coherence Tomography.

Θεραπεία

Πως θεραπεύεται η υγρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

Η υγρή μορφή αντιμετωπίζεται με ενέσεις μέσα στο μάτι. Οι ενέσεις σταθεροποιούν ή βελτιώνουν την όραση. Σε κάποιες περιπτώσεις, η πάθηση είναι δυνατόν να προχωρήσει παρά τη

θεραπεία.

Συμπληρωματικά και σε επιλεγμένα περιστατικά, ο οφθαλμίατρος μπορεί να συστήσει την εφαρμογή φωτοδυναμικής θεραπείας.

Φωτοδυναμική θεραπεία.

Ένα φάρμακο που ονομάζεται βερτεπορφίνη (Visudyne) ενίεται στο μπράτσο. Στη συνέχεια μέσω της κυκλοφορίας φτάνει και στα παθολογικά αγγεία. Ο οφθαλμίατρος ενεργοποιεί με ειδικό laser το φάρμακο για 83 δευτερόλεπτα. Η φωτοδυναμική θεραπεία καταστρέφει επιλεκτικά τα παθολογικά αγγεία αφήνοντας ανέπαφο τον φυσιολογικό ιστό.

Η φωτοδυναμική θεραπεία περιορίζει την απώλεια της όρασης. Δεν σταματά την απώλεια της όρασης, ούτε αποκαθιστά την απώλεια που έχει ήδη συμβεί. Τα αποτελέσματα της θεραπείας είναι συχνά προσωρινά και η θεραπεία μπορεί να χρειαστεί να επαναληφθεί.

Ενέσεις.

Η υγρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας αντιμετωπίζεται σήμερα κατά κανόνα με φάρμακα τα οποία εφαρμόζονται με ένεση μέσα στο μάτι. Τα φάρμακα αυτά αντιμετωπίζουν έναν παράγοντα που ονομάζεται VEGF και ο οποίος έχει βρεθεί ότι είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη των παθολογικών αγγείων.

Θα χρειαστείτε κατά κανόνα πολλές ενέσεις, που μπορεί να επαναλαμβάνονται ακόμα και ανά μήνα. Το μάτι αναισθητοποιείται πριν από κάθε ένεση. Η θεραπεία μπορεί να περιορίσει την απώλεια και σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα και να βελτιώσει την όραση.

Σε σχέση με τα διαθέσιμα ενέσιμα φάρμακα και τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του καθενός θα πρέπει να έχετε μια

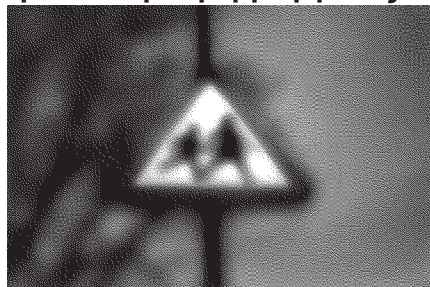
συζήτηση με τον οφθαλμίατρό σας.

Πως θεραπεύεται η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας;

Όταν η ξηρή Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας φτάσει στα προχωρημένα στάδια και προκαλέσει απώλεια της κεντρικής όρασης, καμιά θεραπεία δεν μπορεί να βοηθήσει. Παρ' όλα αυτά, όταν η νόσος είναι στα ενδιάμεσα στάδια μπορούμε ενδεχομένως, να μειώσουμε το ρυθμό επιδείνωσής της με την υιοθέτηση υγιεινού τρόπου ζωής, διακοπή του καπνίσματος αλλά και τη χρήση συμπληρωμάτων διατροφής (αντιοξειδωτικές ουσίες).

Τι μπορώ να κάνω αν έχω ήδη χάσει κάποια όραση λόγω Ηλικιακής Εκφύλισης της Ωχράς Κηλίδας;

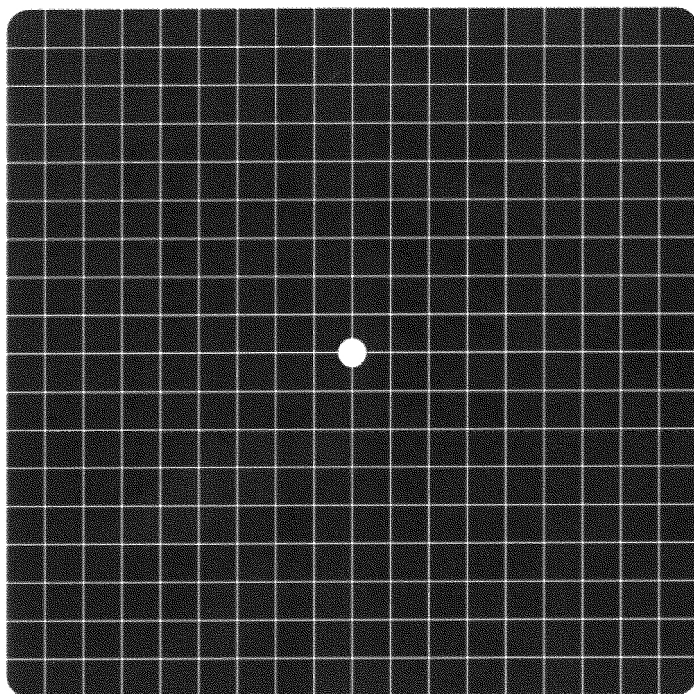
Αν έχετε ήδη χάσει κάποια όραση από Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας, μην φοβάστε να χρησιμοποιείτε τα μάτια σας για διάβασμα, παρακολούθηση τηλεόρασης ή άλλες δραστηριότητες ρουτίνας. Δεν πρόκειται να προκληθεί περαιτέρω απώλεια της όρασής σας από αυτό. Αν η απώλεια όρασης είναι αρκετά σοβαρή, τότε ρωτήστε τον οφθαλμίατρό σας για το κατά πόσον πιστεύει ότι τα λεγόμενα βοηθήματα χαμηλής όρασης, μπορούν να σας βοηθήσουν. Αυτά είναι ειδικοί φακοί και συσκευές που εφαρμόζονται από άτομα εκπαιδευμένα στην εφαρμογή τους.

Έρευνα

Τι έρευνα γίνεται τώρα;

Οι μελέτες και η έρευνα για την πάθηση της ΗΕΩ συνεχίζονται εντατικά. Είτε προς βελτίωση της εφαρμογής των υφιστάμενων θεραπειών αλλά και την ανακάλυψη νέων θεραπευτικών προσεγγίσεων. Μην ξεχνάτε ότι σήμερα επιτυγχάνονται θεραπευτικά αποτελέσματα, τα οποία θα ήταν αδιανόητα πριν μόλις μια δεκαετία.

Τεστ Εκφύλισης Ωχράς Κηλίδας

Σημείωση:

Οι πληροφορίες αυτού του εντύπου βασίστηκαν στα έντυπα και τις διαδικτυακές υπηρεσίες παροχής πληροφοριών και ενημέρωσης των ασθενών του National Eye Institute των ΗΠΑ και της Αμερικανικής Ακαδημίας Οφθαλμολογίας και με την τελική επιστημονική επιμέλεια της Ελληνικής Εταιρείας Υαλοειδούς - Αμφιβληστροειδούς “, της τ. Προέδρου Μάνιας Νισκοπούλου, Χειρουργού Οφθαλμιάτρου”.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΟΕΙΔΟΠΑΘΩΝ
(Π.Ε.Α.)**

ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΦΟΡΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ 09110ΣΥΕ12016038Ν/0183
ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ 09110ΣΥΕ12016038Ν/0157

**Έτος Ιδρύσεως
1989**

Αρ. Απόφ. 1543/2001 (23-2-2001)
Μονομέλες Πρωτοδικείο Αθηνών

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Τ.Θ 8159, Τ.Κ. 10010
ΤΗΛ.: (210) 52 38 389 - 95 24 548 - 56 22 431
FAX: 210 52 03 633
ΗΛ. Δ/ΝΣΗ: <http://www.retina.gr>
e-mail: pea@retina.gr